

Jadwiga Beim
Dorota Popa
Ola Tukaj

Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Borowem

JAK REALIZOWALIŚMY INNOWACJĘ PEDAGOGICZNĄ „W EUROPEJSKIEJ RODZINIE”

Innowacja pedagogiczna „W europejskiej rodzinie” realizowana była w cyklu sześcioletnim. Została wdrożona w roku szkolnym 2007/2008 w klasie I, a zakończona w roku szkolnym 2012/2013 w klasie VI. Objęła grupę 9 uczniów Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Borowem.

Zakładane cele główne i szczegółowe innowacji zostały osiągnięte. Rozbudzano zainteresowania uczniów tematyką europejską, wyposażono ich w podstawową wiedzę na temat państw Europy i ich kultury oraz Unii Europejskiej i procesu integracji europejskiej. Uczono ich poszanowania dla polskiego i europejskiego dziedzictwa kulturowego. Starano się przygotować wychowanków do uczestnictwa w życiu zintegrowanej społeczności Europy. Rozwijano umiejętność poszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł. Stwarzano uczniom warunki do rozwijania samodzielności, aktywności i kreatywności w nabywaniu umiejętności i zdobywaniu wiedzy.

Treści dotyczące tematyki europejskiej były realizowane w dwóch etapach edukacyjnych. W klasach I–III realizowano cykl zajęć pod hasłem „Polska w Europie”. Obejmowały one takie zagadnienia jak:

- położenie geograficzne Polski w Europie i na świecie,
- sąsiedzi Polski,
- baśnie europejskie oraz ich autorzy,
- pojęcie Unii Europejskiej i jej symbole,
- podstawowe informacje o wybranych krajach Unii Europejskiej.

W klasach IV–VI na różnych przedmiotach realizowano cykl lekcji pod hasłem „Europa naszym wspólnym domem”, poświęconych omawianiu następujących treści:

- położenie geograficzne Europy,
- mapa polityczna Europy,
- poznanie państw europejskich pod kątem ich atrakcyjności turystycznej,
- podobieństwa i różnice kulturowe oraz ich przyczyny,
- kultura polska na tle kultury europejskiej,
- powiązania Polski z Europą i światem wynikające z codziennego życia ludzi,
- migracje ludności w Europie,
- wybrane języki europejskie – zwroty i wyrażenia obcojęzyczne,
- geneza, historia, cele i zadania Unii Europejskiej,
- instytucje Unii Europejskiej.

W ramach zajęć Koła Europejskiego omawiano z uczniami następujące treści:

- podstawowe informacje o wybranych krajach Unii Europejskiej: położenie, stolice, symbole narodowe, zabytki i osobliwości turystyczne, zwyczaje świąteczne, ciekawostki,
- podobieństwa i różnice kulturowe oraz ich przyczyny,
- kultura polska na tle kultury europejskiej,
- powiązania Polski z Europą i ze światem wynikające z codziennego życia ludzi,
- migracje ludności w Europie.

Dodatkowo zrealizowano dwa projekty:

1. Polska w Unii Europejskiej.
2. Poznajemy państwa europejskie.

W ramach realizacji projektu „Polska w Unii Europejskiej” uczniowie podzieleni na cztery grupy opracowali następujące tematy: „Historia Unii Europejskiej”, „Droga Polski do Unii Europejskiej”, „Systemy edukacyjne w Unii Europejskiej” i „Miejsce Polski w Europie”. Uczniowie wykonali plakaty i teczki tematyczne oraz przedstawili na forum szkoły zgromadzone przez siebie informacje.

Realizując projekt „Poznajemy państwa europejskie”, uczniowie wykonali teczki tematyczne i prezentacje multimedialne poświęcone wybranym państwom europejskim.

Podczas zajęć z uczniami nauczyciele wykorzystywali różnorodne metody nauczania: dramę, dyskusję, burzę mózgów, prezentację, projekt, folder, plakat, wystawkę, gazetkę,

portfolio. Często wykorzystywano technologię informacyjną, korzystano z Internetu, programów multimedialnych i tablicy interaktywnej. Uczniowie pracowali zbiorowo, grupowo oraz indywidualnie. Zróżnicowanie metod i form pracy przyczyniło się do uatrakcyjnienia zajęć i zmotywowało uczniów do intensywniejszej pracy. Praca uczniów oceniana była na podstawie obserwacji ich zachowania i zaangażowania podczas zajęć, wytworów ich pracy w formie wystaw folderów, teczek tematycznych, plakatów, albumów itp.,

udział uczniów w konkursach dotyczących problematyki europejskiej, udział w inscenizacjach, rozmów z uczniami oraz ankiet.

Wszystkie zaplanowane działania innowacji zostały zrealizowane:

1. Przeprowadzono 164 godziny zajęć z edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego, języka angielskiego, historii, przyrody, matematyki, informatyki, muzyki i plastyki.
2. Przeprowadzono 55 zajęć koła europejskiego.
3. Zaprezentowano na forum szkoły dwie inscenizacje: „Z Kopciuszkiem na bal” i „Leśna Unia Europejska”.
4. Zrealizowano dwa większe projekty: „Polska w Unii Europejskiej” i „Poznajemy państwa europejskie”.

Po zakończeniu realizacji zadań w ramach innowacji odbywała się prezentacja efektów pracy uczniów w formie wystaw folderów, teczek tematycznych, plakatów, albumów itp. Ocena realizacji treści odbywała się na bieżąco, a osiągnięte efekty były poddawane bieżącej etapowej ewaluacji. Aby uzyskać jasny obraz tego, czy i w jakim stopniu zrealizowaliśmy zamierzone cele, przeprowadzono trzykrotnie ankietowanie uczniów i rodziców na temat zajęć: po pierwszym, trzecim i szóstym roku realizacji jej treści. Na ich podstawie oraz na podstawie obserwacji pracy uczniów oraz rozmów z dziećmi i nauczycielami wysunięto wnioski oraz określono mocne i słabe strony realizowanej innowacji.

Wnioski z ankiet:

- Dzieciom podobały się zajęcia, chętnie w nich uczestniczyły i poleciłyby je swoim rówieśnikom z innych klas.
- Zajęcia takie są potrzebne, pomysłowe i interesujące, rozwijają zainteresowania uczniów.
- Zajęcia prowadzone były w ciekawy sposób i przyczyniły się do rozwoju zainteresowań uczniów tematyką europejską.
- Udział w zajęciach przyniósł wymierne korzyści w postaci wzrostu poziomu wiedzy uczniów oraz przyczynił się do ich rozwoju intelektualnego.
- Wiele osób służyło uczniom pomocą w wykonywaniu zadań związanych z tematyką europejską. Byli to głównie nauczyciele, rodzice, rodzeństwo i rówieśnicy.

- Uczniowie uczestniczyli w różnych formach zdobywania wiedzy i mieli okazję korzystać z różnych źródeł informacji podczas zdobywania wiedzy o Unii Europejskiej i państwach europejskich.
- Podczas zajęć stosowano rozmaite metody i techniki pracy, tak aby były najbardziej atrakcyjne i przydatne dla ucznia w zdobywaniu wiedzy o UE.
- Działania prowadzone w ramach innowacji są potrzebne i służą rozwojowi naszej szkoły.

Mocne strony innowacji:

- Różnorodne i ciekawe metody pracy z uczniami.
- Wzrost poziomu wiedzy uczniów na temat zagadnień europejskich.
- Możliwość korzystania z różnych źródeł informacji.
- Integrowanie zespołu uczniowskiego.
- Podniesienie poziomu jakości pracy szkoły.

Słabe strony innowacji:

- Brak możliwości udziału w zewnętrznych konkursach o tematyce europejskiej.
- Niski poziom umiejętności uczniów w zakresie wymagającym twórczego myślenia.

Jadwiga Beim
Dorota Popa
Ola Tukaj